

EEN CHAOTISCHE SPONS

Wie Gent zegt, zegt rebellie, authentieke no-nonsense en tegendraadsheid. De Stroppendragersstad voldoet ook op muzikaal vlak aan deze premisse. Geen dag gaat voorbij of je vindt er ook anno 2019 op elke straathoek een blues-, jazz of folkconcert. Met als hoogtepunt de jaarlijkse Gentse Feesten, intussen ook welbekend bij de noorderburen.

9000 Toeren is vernoemd naar de postcode van de stad – negenduust in het plaatselijke dialect. Net alshaarelectischemuzikalegeschiedenis, is ook dit werk over Gent tot stand gekomen vanuit een resem anekdotes, verhalen, rode draden, interviews en auteurs van diverse pluimage. Tegelijk vormt dit zowel de sterkte als de zwakte van dit overigens prachtig vormgegeven document. Het werk is zorgvuldig opgedeeld per decennium, startend in de jaren 1960 en afrondend in 2015. Drie belangrijke gitaristen voor de Gentse muziekcène van de fifties, de sixties en zelfs de seventies leerden als jongens gitaar spelen in het vuilbakkot van de hoge woonblokken aan de Watersportbaan: "In Gent was er niets", aldus Dan Ellery. En zo begon de weelderige chaos.

Niet veel later zouden twee Gentse monumenten voorgoed het landschap hertekenen. Roland Van Campenhout is vandaag wereldberoemd in Gent en Vlaanderen als een van de meest enigmatische langharige bluesgenieën die Gent ooit voortbracht (en die de wereld rondreisde als bandlid van Rory Gallagher). Walter De Buck blies met monumentale baard de Gentse Feesten in 1969 nieuw leven in door enkele bierbakken van planken en twee micro's te voorzien op het Bij Sint-Jacobs-plein om er Gentse volksliedjes zonder pretentie te brengen. Dat (veel te) kleine deel van het plein werd bij zijn dood in 2014 omgedoopt tot het Walter De Buckplein. Het moet gezegd, 9000 Toeren zal misschien vooral de Gentse muziekiefhebber (of de reeds enige tijd in Gent verblijvende inwijkeling) aanspreken. Het boek is tegelijk een trip down memory lane en een weetjesfestival. Je komt er te weten welke concertzaal of organisatie huiste in je favoriete café van vandaag. Je leert er dat wat vandaag een verzamel- en discussieplek is voor literatuur- en kunstminnende Franstalige bourgeois, in de jaren 1980 nog het epicentrum was van de anarchistische punkscène. Dat het Kunstencentrum Vooruit er in 2015 misschien al lang niet meer was geweest. En dat 'de' uitgaansbuurt doorheen de decennia verhuisde van de Veldstraat naar de Boudewijnstraat en via de Kuiperskaai uiteindelijk richting Overpoortstraat en Vlasmarkt zijn weg vond.

Zowat alles muziekgenres komen aan bod: van folk, over rockabilly, dance en metal, tot hiphop. Waar de zestiger jaren en uitlopers richting seventies en eighties nog een relatief chronologisch verhaal vormen, met af en toe zelfs een spannende plot of een ontbrekend puzzelstuk uit een eerder hoofdstuk, verworden de jaren 1990 en vooral de periode na de eeuwwisseling tot een wat onsamenhangend overzicht van bands die iets betekend

hebben voor Gent en dat al dan niet nog steeds doen. Geschiedenis schrijven op het moment dat ze zich voordoet is nu eenmaal lastig. Een afweging van het belang van een artiest, scène of plek van samenkomst en vertier kan pas vele jaren later.

Deze halve eeuw Gentse muziek zal, zoals reeds gezegd, misschien vooral de Gentenaar bekoren. In wijder perspectief kan het echter ook aanslaan bij de muzikant, de socioloog, de cultuurminnaar, de onderzoeksjournalist en de historicus. Jammer genoeg prikkelt het slechts in beperkte mate mijn interesses als geograaf. Of ruimtelijk planner, indien ik dat was. Het boek ontbeert een passage of rode draad, waarbij de lezer inzage krijgt in de precare relatie, de haat-liefdeverhouding of een andere band die de artiest met zijn of haar stad heeft. Welke vormen van stedelijkheid en haar sociale interacties inspireren hen?

Eén vermelding komt er nog het dichtst bij in de buurt. Een constante komt stevast terug wanneer je je verdiept in 50 jaar muziek in Gent. Niet de gemeenschappelijke thematiek in de teksten, niet de samenvloeiing van Leie en Schelde, niet de Gentse 'r' ('daarvoor staan er teveel West-Vlamingen op de Gentse podia'). "Neen, bijna elk pop- of rockcombo is groot geworden op café". De impact van optredens in het versterken van de sociale relaties tussen mensen,

waar Martijn Mulder het eerder in dit themanummer over heeft, komt in Gent sterk tot uiting. Hiermee wordt een 'collectieve identiteit' uitgedrukt.

De Gentse muziekcène wordt net gekenmerkt door het opsorpen en verwerken van diverse invloeden, en dat eclecticisme komt in 9000 Toeren mooi tot uiting. Een chaotische spons, nogmaals. Zolang de creatieve, mild rebelse Gentenaar maar ruimte krijgt om 'zijn ding te doen'. 9000 Toeren is een meer dan verdienstelijke poging om een gigantische ambitie waar te maken. Dit boek kan je vastnemen en lukraak halverwege openslaan om er een passage uit te lezen, of van kaft tot kaft verslinden. Zoals de achterflap enigszins provocatief aangeeft: "Beleef alles terug vanop de eerste rij of dicht eindelijk het gat in uw Gentse muziekcultuur".

Literatuurselectie

Brys, K. (red.) (2015) 9000 Toeren – 50 jaar muziek in Gent. Gent: Borgerhoff & Lambrigts.

Nicolas Dewulf (nicolasdewulf@gmail.com) is Msc. Geografie en Msc. Politieke Wetenschappen (UGent) en redactielid bij AGORA.